

2011. május 3. kedd
 Márk evangéliuma 2,1–12

Dr. Bekő István Márton

^{2,1}Néhány nap múlva ismét elment Kapernaumba, és elterjedt a híre, hogy otthon van. ^{2,2}Erre olyan sokan gyűltek össze, hogy még az ajtó előtt sem volt hely; ő pedig hirdette nekik az igét. ^{2,3}Oda akartak hozzá menni egy bénával, akit négyen vittek. ^{2,4}Mivel a sokaság miatt nem fértek a közelébe, megbontották annak a háznak a tetejét, ahol ő volt, és nyílást vágva leeresztették az ágyat, amelyen a béna feküdt. ^{2,5}Jézus pedig látva a hitüket, így szólt a bénához: "Fiam, megbocsáttattak a bűneid." ^{2,6}Ott ültek néhányan az írástudók közül, és így tanakodtak szívükben: ^{2,7}"Hogyan beszélhet ez így? Istent káromolja! Ki bocsáthat meg bűnöket az egy Istenen kívül?" ^{2,8}Jézus lelkében azonnal átlátta, hogy így tanakodnak magukban, és ezt mondta nekik: "Miért tanakodtok így szívetekben? ^{2,9}Mi könnyebb: azt mondani a bénának: Megbocsáttattak bűneid! - vagy azt mondani: Kelj fel, fogd az ágyadat és járj!?" ^{2,10}Azért pedig, hogy megtudjátok: az Ember Fiának van hatalma bűnöket megbocsátani a földön - így szólt a bénához: ^{2,11}Neked mondom, kelj fel, fogd az ágyadat, és menj haza!" ^{2,12}Az pedig felkelt, azonnal felvette az ágyát, és kiment mindenki szeme láttára; úgyhogy ámulatba estek mind, dicsőítették az Istent, és ezt mondták: "Ilyet még sohasem láttunk!"

Amit a textusról tudni kell:

- exegetikai megjegyzések
- teológiai összefüggések feltárása

Az evangélium, amelyet Márk gyülekezetében is hirdetnek, Jézus Krisztusé, az Isten Fiáé. Ennek legfőbb tartalmát azok a szavak és cselekedetek képezik, amelyek Jézushoz kötődnek. E szavak és tettek egységesen hirdetik, hogy Jézus Krisztusban Isten üdvözítő hatalma jelent meg a földön. A más vallások kohójában élő, hitét szüntelenül próba alatt

érező gyülekezetnek lényeges hírt közöl a történet: a pogány áldozatok és kultuszok világában Jézusnak van hatalma bűnöket megbocsátani.

1–4. vers

Jézus újra Kapernaumban tartózkodik. Az otthon (ἐν οἴκῳ) vonatkozhat az 1,29-ből már ismert házra. Jézus visszatérése hírére hamarosan sokaság gyűl össze, ami az 1. rész óta természetes. Az egybegyűltek nagy számára utal a megállapítás, hogy az ajtó előtt sem volt hely. Jézus felhasználja a lehetőséget, hogy tanítson (ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον). Az Ige hirdetése a misszióra utal. Közben négy férfi egy bénát (παραλυτικὸν) hoz, aki szegényes ágyában (κράβαττον) fekszik. Gnülka úgy véli, hogy a ház tetejének megbontása és a beteg leengedése azzal a hiedelemmel áll kapcsolatban, miszerint a betegséget okozó démon ily módon be lehet csapni.¹ A leírás azonban egyértelműen jelzi, hogy a tetőt a sokaság miatt bontották meg, akit Jézus elé akarnak vinni. A betegség bemutatása szűkszavú. Csak azt értjük meg belőle, hogy a beteg magatehetetlen, és rászorul a társai segítségére.

5–9. vers

Jézus hitnek minősíti a négy férfi cselekedetét, és ezt feltételezi a betegnél is: látta a hitüket (ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν). Márk csodaelbeszéléseiben a hitnek fontos szerepe van. A szöveg nem magyarázza meg, mi lehetett e hit tartalma, ugyanis célja kiemelni az Isten Fia iránti hitet és bizodalmat.² Annak ellenére, hogy Jézusról e történetben nem hangzik el, hogy ő Isten Fia, az evangélista és a címzettek ezzel tisztában vannak.

¹ Lásd J. GNILKA: *Das Evangelium nach Markus*, EKK II/1, Zürich und Neukirchen-Vluyn, Benziger-Neukirchener Verlag, 1998, 5. 98.

² L. SCHENKE felteszi a kérdést, vajon Jézus ilyen hitre gondolhatott az 1,15-ben? Vö. *Das Markusevangelium*, Stuttgart, Kohlhammer Verlag, 2005, 87.

A gyógyítást bejelentő szavak helyett Jézus bűnbocsánatot hirdet a bénának. A zsidó felfogás szerint a betegség és bűn között szoros kapcsolat van (vö. Jn 9,2–3). A bűnbocsánat bejelentése passivumban szerepel, ami Isten kegyelmére utal (ἀφίενται σου αἱ ἁμαρτίαι). Az isteni kegyelmet most Jézus képviseli. Az írástudók blaszfémiával vádolják Jézust, de ellenvetésük csak a szívükben/gondolatukban hangzik el (ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν). A hallottak feje tetejére állítják a bűnbocsánatról szóló ótestamentumi tanítást, a papi szolgálatot, és az áldozat értelmét. Jézusnak a tulajdonsága, amellyel megismeri az írástudók gondolatát, Isten sajátossága: az Úr ismeri a szíveket és a veséket (vö. 1Sám 16,7; 1Kir 8,39). Jézus kijelentése dilemmatikus mérlegelésre szólítja fel az írástudókat: mi könnyebb? - τί ἐστὶν εὐκοπώτερον. Szavai mintegy egyenlőséget tesznek a bűn és a betegség között.

10–12. vers

Az evangéliumot olvasók már tudják, hogy Jézusnak hatalma van tanítani, továbbá azt is, hogy hatalommal parancsol a tisztátalan lekeknek, és betegségeket gyógyít. Most a hatalmát új oldaláról szemlélik: hatalma van bűnöket megbocsátani a földön - ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφίεναι ἁμαρτίας ἐπὶ τῆς γῆς. Ilyenképpen Jézus az Isten hatalmának birtokosaként áll az emberek előtt. Az Ember Fia (ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου) Jézusnak önmagára használt krisztológiai címe. A történetben az Ember Fia jelenbeli hatalmáról vall, nem pedig arról, amely a visszajövetelekor mutatkozik meg. Isten Fia a gyülekezet számára megszerezte a bűnbocsánatot. Már e történetben is a keresztfán elvégzett áldozatra esik a tekintet. Neki jogában áll és hatalma van bűnöket megbocsátani, mert a bűnösökért bemutatja a keresztfán az áldozatot. Dóka Zoltán megállapítja, hogy nincs még egy ilyen újtestamentumi történet, amelyben Jézus bűnbocsátó hatalma ennyire nyilvánvalóan kidomborodna. Jézus nem elemzi a bűn és a betegség összefüggését, hanem isteni hatalmával egyiket megbocsátja, másikat meggyógyítja.³

Jézus bűnbocsátó hatalmát a gyógyító hatalma igazolja. A beteg felemelkedése és hazamenetele bizonyítja Jézus tettének és szavainak igazát. Ő az új ember típusa, akit Jézus hatalma teljes emberi valóságában helyreállított.⁴ Az emberek ámulata az átélt szokatlan eseményekre utal. Istent magasztaló szavuk a Jézusban megpillantott isteni jelenlétnek szól.

³ Vö. DÓKA Z.: *Márk evangéliuma*, Budapest, A Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, 1977, 63.

⁴ Vö. L. SCHENKE: *Das Markusevangelium*, Stuttgart, Kohlhammer Verlag, 2005, 90.

Prédikációvázlat

Az Ige különleges erővel szól Isten bűnbocsátó akaratáról, amely Jézus Krisztusban megjelent.

1. Isten bűnbocsátó akaratáról az igehirdetésből hallunk

Jézus Krisztusnak mai egyháza csodálattal hallja az Ige leírását. Az Úr otthon van, az övéi között! Nagy sokaság gyűlt a házhoz, ahol Jézus tartózkodott, mert őt akarta hallgatni, mert hatalmát meg akarta tapasztalni. A mi jelenünkben tudjuk, hogy Jézus az Ige és Szentlélek által jelen van az imádság házában, jelen a hajlékunkban, ott van az életünkben. De gyülekezeti tagokként oly ritkán tapasztaljuk a gyűródást a templomban! Amikor ünnep van, talán! De az ünneptelen időszakban van hely bőven! Nem Jézus lett más, és nem az igehirdetése más, hanem az ember lett más! Pedig ahol ő jelen van, ahol reá vágnak, ott mindig ünnep van. Az Ige ünnepe. Ez történik Kapernaumban is. Lehet, hogy a sokaság mást várt, Jézus azonban azt adja, amiért jött: az Isten Igéjét hirdeti. Krisztus ma is az ő Igéjét adja a gyülekezetének. Isten Igéje ma is az a valóság, amelyben Istennek teljes öröme jelenik meg. Nemcsak az szólal meg benne, ami ígéret, hanem az is, ami beteljesedés. Nemcsak a bűnök ostromozása, de a bűnbánatra hívás is. Nemcsak a jelen valósága, hanem az eljövendő is. Az Igére figyelő, Jézus közösségére vágyó gyülekezetben mindenkinek helye van. A történetben arról hallunk, hogy a mindenkihez egy béna is tartozik. Olyan ember, aki saját erejéből képtelen az Úrhoz menni, hogy őt hallgathassa. Csodálattal látjuk, hogy embertársai segítik. Oly nagy az akaratuk, hogy az akadályokat is legyőzik: ha a sokaság miatt nem tudják a bénát Jézus elé vinni, kibontják a ház tetejét, és leengedik a beteget az Úr elé. Csak egy a fontos: a beteg Jézus előtt legyen. Más nem számít! A történetet olvasva, ma azokra a betegekre is gondolunk, akik a maguk erejéből képtelenek a templomba eljönni, vagy nem tudnak a gyülekezetben megjelenni. De azokra is gondolunk, akik felkarolják a betegeket, és Jézus elé viszik őket. Nemcsak testiekben, hanem imában is Jézus elé lehet vinni a betegeket. Jézus ezt a tettet hitnek nevezi. Ott, ahol kívánczunk, hogy őt halljuk, ahol elébe visszük betegeinket, ahol imádkozunk azokért, akik bajban vannak – ott a hit munkálkodik. Hisszük, hogy az életnek Jézus előtt a helye! Hisszük, hogy Jézusnak fontos mindenki élete. Hisszük, hogy az Úrnak van mondanivalója életeink számára! Amit Jézus a bénának mond, megdöbbenő. Arra váránk, hogy azonnal meggyógyítsa, csodát tegyen. Jézus csendesen csak annyit mond a hívőnek: megbocsáttattak a te bűneid! Vagyis kijelenti, hogy Isten megbocsátotta a bűnöket. Ezt a hírt Krisztus Jézus közli – s mi tudjuk, hogy keresztfán való áldozata a bűnökért való áldozat!

2. Helyet adni a bűnbocsátnak és a helyreállításnak, ahogyan azt Isten akarja adni

Ahol Jézus bűnbocsátó szava elhangzott, azonnal megszólalt az írástudók szívében az ellenség: kicsoda bocsáthatja meg a bűnöket? Gyakran van ez ma is így: ahol elhangzik Isten bűnbocsátó kijelentése, megszólal az emberi ellenkezés. Sokan vannak, akik nincsenek megelégedve, hogy Isten kegyelemből nyújtja a bocsátnát. Mások, arra gondolnak, tenniük kell valamit a Jézus áldozatán kívül, hogy a bocsátnát elnyerjék. Megint vannak, akiket egyáltalán nem érdekel a bűnbocsátnat, mert a bűn sem érdekli. Jézusról elmondja az Ige, hogy belélt az ellenkezők szívébe. Isteni hatalma által ismeri a gondolatokat, ellenállásokat, kifogásokat, elutasításokat. Ismeri a gőgöt és hitet, ismeri az utálatot és odaadást. A mi jól bebetonozott álláspontjainkat is jól ismeri. Akárcsak az írástudókét. Ha nekünk más véleményünk van a bűneink bocsátnatáról, nem kellene-e a színe előtt alázatosan elfogadnunk az Isten gondolatát? Nem kellene-e saját felfogásunk helyett Isten szavának hinni, és az általa felkínált megváltást elfogadni? Éppen ezért, mert gondolataink nagyon távol vethetnek tőle, Jézus rendkívüli kijelentést tesz az Ember Fiáról. Ő így nevezte magát. Azt mondja, hogy neki hatalma van a bűnöket megbocsátani. Nem istenkáromlás a szava és ígérete! Hanem annak közlése, amit Isten velünk eltervezett. Ahhoz pedig, hogy az írástudók megrendíthetetlenül helyesnek gondolt hitfelfogásába betörhessen, kérdés elé állítja őket. Mi egyszerűbb? Azt mondani egy bénának, megbocsáttattak a bűnei, vagy azt, hogy keljen fel és járjon? Jézusnak önmagáról tett kijelentése bennünket is sokszor szembeállít önmagunk hitével, gondolatával, keménységével, irgalmatlanságával. Pedig a felkínált kegyelem Isten gondolatainak logikáját követi. Ehhez kellene felnőni! Ehhez sok alázatra és engedelmességre van szükségünk! E ponton Jézus mégis csodát tesz. Látható tettével a szemek előtt láthatatlant jelent ki; alátámasztja azt, ami a hit számára nyilvánvaló. Jézus csodái mindig a valós helyzetben segítettek. De mindegyik esetben túlmutattak önmagukon. Arról beszéltek, hogy kicsoda számunkra Jézus. Ma azt mondja az Ige: Jézus az, aki testünk-lelkünk megváltója és helyreállítója. Ő bűneink megbocsátója.

3. Istent magasztalja az életünk

A csoda bekövetkezett. Jézus felszólította a beteget, hogy álljon fel. Mindaz, aki látta, hogy a béna felemelkedett és járt, ámulatba esett és dicsőítette Istent. Ahol Jézus szavának hitelt adunk, ott ma is átéljük felszabadító hatalmát. Újjáteremti életünket, megbocsátja bűnünket, könyörületes és irgalmas, vigaszt ígér stb. A felszabadító érzés személyes. Mindenki maga érzi át, miképpen helyezte őt Isten vissza az élet körforgásába, miképpen szüntette meg a megkötöttségeket, miképpen lett az élet megváltójává. Ahol megtapasztaljuk, miképpen segít testünkön-lelkünkön, ahol megtapasztaljuk, hogy Isten helyreállítja az emberi életet, ott egyénileg és közösségek hálával tartozunk Istennek. A magasztalás és hála Istennek szól. Ahol elhangzik a bűnbocsánat kihirdetése, ott teli a szív a dicsőítéssel, mert Isten cselekedett. Vágyakozunk a közösségbe, amely Isten Igéjére figyel, fogadjuk el a felkínált bűnbocsánatot, és magasztaljuk őt szavunkkal és tetteinkkel. Ámen.